

N:o 27.

Auk. till Riksd. Kansli den 13 April 1878, kl. 11 f. m.

*Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 6,
efter förnyad behandling af väckt förslag om ändringar
i gällande författningar rörande sättet för markegångs-
prisens sättande och deras öfverklagande.*

Uti en inom Andra Kammaren afgifven och till Utskottets behandling hänvisad motion, N:o 9, har Herr *E. G. Boström* föreslagit, "att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anålla om sådana ändringar i nu gällande författningar angående sättet för markegångsprisens sättande och deras öfverklagande som kunna vara af behovet och erfarenheten påkallade." Utskottets häröfver afgifna Utlåtande N:o 3, i hvilket Utskottet hemställt, att denna motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda, har af Andra Kammaren blifvit till Utskottet återförvisadt. Detta beslut, närmare belyst af den diskussion, som föregick detsamma, har öfvertygat Utskottet derom, att motionärens missbelåtenhet med det förfaringssätt, som nu eger rum vid markegångsprisens bestämmande, delas af Andra Kammarrens flertal, och har manat Utskottet att ånyo noggrant pröfva, om denna missbelåtenhets anledningar, såvidt dessa af motionen och af den i ämnet förda diskussionen kunna inhemtas, äro af den beskaffenhet, att de böra föranleda en skrifvelse till Kongl. Maj:t i det af motionären

angifna syftet; och då Utskottet efter sådan pröfning ansett sig böra förnya sin i ämnet förut gjorda hemställan, har Utskottet härtill haft följande skäl.

Motionären anser, att afgifvandet af primäruppgifter för markegångs-sättningen är en obetydlig och intresselös förrättning, ehuru dessa uppgifter utöfva ett stort, ja enligt motionärens mening *alltför* stort inflytande vid markegångsprisens slutliga bestämmande. Orsaken, hvarför förrättningen skulle vara obetydlig och intresselös, vore väl då antingen den, att endast ytterst få personers inkomster och utgifter skulle vara af markegången beroende eller ock den, att de personer, hvilkas intresse är i fråga, skulle anse det föga betyda om markegångspriset sattes något högre eller något lägre än rätteligen borde ske. Det förra antagandets origtighet torde vara tillräckligt ådagalagd genom den erinran, att bland annat det belopp, hvarmed en kommuns skattdragande medlemmar skola bidra till presterskaps och till folkskollärarnes aflöning, är af markegångspriset i viss mån beroende. Vore det senare antagandet riktigt, skulle detta enligt Utskottets mening innebära en maning icke att bifalla utan att afslå motionen, enär det väl icke kan vara lämpligt, att Riksdagen aflåter skrivelser till Kongl. Maj:t i ämnen, som äro utan betydelse och som sakna allt intresse.

Utskottets hemställan grundar sig dock icke på detta antagandet, så mycket mindre, som Utskottet fortfarande anser det vara uppenbart, att då markegångspriset inverkar på de kommunala utskylderna, de förrättningar, som hafva till ändamål att bestämma detta pris, svårligen kunna inom någon kommun anses så obetydliga, att till ombud vid dylika förrättningar sådana män utses, som för uppdragets fullgörande sakna allt intresse. Om likväl, såsom uppgifvits, det stundom händer, att några sådana ombud uteblifva vid de sammanträden, som för ändamålet hållas, så är orsaken till detta uteblifvande sannolikt icke bristande intresse utan fast mer den öfvertygelsen, att de tillstädeskommande icke sakna hvarken vilja eller förmåga att med framgång bevaka detta intresse. Af just denna anledning händer ju ofta, att t. ex. kyrko- och kommunalstämmor rörande mycket viktiga frågor blifva, när ingen större meningsskiljaktighet förefinnes, fåtaligt besökta, utan att någon olägenhet deraf uppkommer. Den omständigheten, att af de för afgifvande af primäruppgifter till markegångsprisens bestämmande utsedda ombuden några pläga uteblifva, torde därför icke innebära tillräckligt skäl för bifall till motionen.

En annan i motionen framhållen anledning till missnöje är, att i de markegångsdistrikt, som hafva många småstäder med endast obetydlig

torghandel, de från dessa städer inkommande uppgifterna anses utöfva för stort inflytande vid markegångsprisens bestämmande. Utskottet kan dock icke finna annat, än att just i sådana småstäder prisen måste vara desamma som i kringliggande landsbygd och att följaktligen, om dessa städer äro många och i distriktets olika delar belägna, de från dem inkommande uppgifterna skola gifva en ganska tillförlitlig upplysning om ortens pris.

Att markegångsnämndens ledamöter skola afägga ed har blifvit framhållet såsom en omständighet egnad att påkalla ändring i gällande föreskrifter. Men då Riksdagen nyligen afåtit en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om revision af gällande föreskrifter angående edgång, så anser Utskottet icke lämpligt att någon åtgärd i samma syfte nu företages.

Den anledning till missnöje med nuvarande förfaringssättet, hvilket såväl i motionen som i den diskussion, som rörande denna fråga i Andra Kammaren egt rum, blifvit mest framhållen och skarpast betonad, är Kongl. Kammarkollegii förfaringssätt, i det bemälda Kollegium uppgifves nästan alltid lemna utan afseende markegångsnämndens beslut och de för dessa beslut anförda skäl. Ett sådant förfaringssätt har dock, så vidt Utskottet kunnat finna, icke sin grund i gällande föreskrifter och kan just derföre utgöra rättmätig anledning för dem, hvilkas rätt derigenom blifvit förnärmad, att i laga ordning anförä besvär, men kan icke enligt Utskottets åsigt utgöra tillräcklig anledning för Riksdagen att till Kongl. Maj:t ingå med skrifvelse i ämnet, så mycket mindre som påståendet, om ock af många uttaladt, icke får anses derigenom bevisadt. Och det af motionären föreslagna stadgandet, att markegångsnämndens beslut icke skulle få öfverklagas, anser Utskottet ganska vådligt, enär det lätt skulle kunna hända, att nämnden missbrukade denna makt till stor skada för dem hvilkas inkomster eller utgifter äro af markegång beroende.

Hvad slutligen angår motionärens yrkande, att den ändring, som göres i markegångsnämndens beslut, skulle gälla icke blott "den klagande" utan "alla", synes detta yrkande icke rätt väl öfverensstämma med motionärens åsigt om värdet af dessa beslut. Kan också icke Utskottet anse markegångsnämnden aldeles ofelbar, så att dess beslut icke borde få öfverklagas, så kan dock Utskottet icke heller anse billigt, att nämndens beslut icke skulle få i sådana fall, då fråga icke är om årspriset (hvilket tydligtvis måste blifva detsamma för hela distriktet), bibehålla sin gällande kraft

så vidt det rörer endast dem, hvilka i likhet med motionären anse nämndens beslut vara rättvisare, än de ändringar som deri varda gjorda.

På grund af hvad nu blifvit anfördt får Utskottet värdsamt föreslå, att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd för-
anleda.

Stockholm den 12 April 1878.

På Utskottets vägnar:

C. F. Toll.
